

Upravljanje nepravilnostima

SAFU

Sadržaj

- 1. Pojam i najčešće vrste nepravilnosti, mjere primjenjive u slučaju utvrđivanja nepravilnosti**
- 2. Najčešće vrste nepravilnosti vezane uz provođenje postupaka nabave i primjenjive financijske korekcije**

Nepravilnost

NEPRAVILNOST je svako kršenje odredaba prava Zajednice, a posljedica je djelovanja ili propusta gospodarskog subjekta, i šteti ili bi moglo štetiti općem proračunu EU, tako da tereti opći proračun EU neopravdanim izdatkom.

(EC, EURATOM No. 2988/95 on the Protection of the European Communities financial interests)

Obveze država članica

Države članice odgovorne su za **upravljanje i kontrolu operativnih programa**, osobito provođenjem sljedećih mjera: **sprečavanjem, otkrivanjem i ispravljanjem nepravilnosti te povratom nepropisno plaćenih sredstava zajedno s kamatama za kašnjenje s plaćanjem, prema potrebi.**

(Članak 70. stavak 1. Opće uredbe br. 1083/2006)

Obveze država članica

Države članice u prvom stupnju snose **odgovornost za istraživanje nepravilnosti**, djelovanje na osnovi dokaza o bilo kakoj velikoj promjeni koja utječe na prirodu provedbe ili kontrole operacija ili operativnih programa i **odgovornost za izvršavanje potrebnih financijskih ispravaka**

(Članak 90. stavak 1. Opće uredbe br. 1083/2006)

Država članica **IZVRŠAVA POTREBNE FINACIJSKE ISPRAVKE** u vezi s pojedinačnim ili sustavnim nepravilnostima koje su otkrivene u operacijama ili operativnim programima.

Ispravke koje izvršava država članica sastoje se u **ukidanju cjelokupnog ili dijela javnog doprinosa za operativni program**, a prilikom donošenja odluke o visini istih, država članica uzima u obzir prirodu i težinu nepravilnosti i financijski gubitak fondova.

(Članak 90. stavak 2. Opće uredbe br. 1083/2006)

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava

Ako su postupak dodjele ili izvođenje Ugovora ugroženi značajnim pogreškama ili prijevarom koja se može pripisati korisniku, PT1 može odbiti vršiti plaćanja ili može tražiti povrat plaćenih iznosa proporcionalno težini takvih pogrešaka, nepravilnosti i prijevara. (...)

(Članak 15.25. Općih uvjeta koji se primjenjuju na projekte financirane iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda EU u sklopu programa u razdoblju 2007.-2013.)

Uloga SAFU

- POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 2 (PT2) →

nacionalno ili javno tijelo koje, u okviru odgovornosti Upravljačkog tijela, obavlja delegirane funkcije koje se odnose na:

- 1. provjeru jesu li financirani proizvodi i usluge isporučeni;**
- 2. jesu li izdaci koje je korisnik prikazao za projekt stvarno nastali; te**
- 3. udovoljavaju li nacionalnim i pravilima Europske unije tijekom cijelog razdoblja provedbe i trajanja projekta.**

PT2 ispituje sumnje na nepravilnosti, utvrđuje postojanje nepravilnosti te sukladno smjernicama iz članka 8. stavka 3. točke 8. podtočke f) Zakona o utvrđenim nepravilnostima izvještava nadležna tijela.

(Članak 11. Zakona o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj (Narodne novine broj: 78/12, 143/13, 157/13)

Smjernice o upravljanju nepravilnostima

- Odluka Ministarstva financija o usvajanju **Smjernica o upravljanju nepravilnostima**

(Klasa: 041-01/14-01/188, Urbroj: 513-08-08-15-02 od 13. kolovoza 2015 godine)

- Točka VII.7. - *"Za izračunavanje nepravilnog iznosa primjenjuju se **Smjernice za utvrđivanje financijskih ispravaka koje u slučaju nepoštovanja pravila o javnoj nabavi Komisija primjenjuje na izdatke koje u okviru podijeljenog upravljanja financira Unija**" (Odluka Europske komisije C(2013) 9527 od 19.12.2013.)"*

Nepravilnosti povezane s postupcima nabave

- Javni ugovori koji se financiraju u cjelosti ili djelomično iz proračuna moraju biti u skladu s načelima transparentnosti, proporcionalnosti, jednakog tretmana i nediskriminacije.

(Članak 102. stavak 1. Financijske uredbe)

- ***Na Ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava primjenjuju se načela transparentnosti i jednakog tretmana.***

(Članak 125. Financijske uredbe)

- Neće se certificirati trošak ako korisnik ne djeluje sukladno ugovoru o bespovratnim sredstvima.

(Članak 103. stavak 2. Delegirane Uredbe Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. listopada 2012. o pravilima za primjenu Financijske uredbe)

- Sastavni dio ugovora o bespovratnim sredstvima moraju biti pravila nabave koje je korisnik dužan poštivati.

(članak 180. stavak 1. točka h Delegirane uredbe)

Obaveze korisnika

Ukoliko korisnik treba sklopiti ugovore o nabavi usluga, roba ili radovima u svrhu provedbe Projekta, nabave se vrše, a ugovori dodjeljuju u skladu s nacionalnim **Zakonom o javnoj nabavi (ZJN) i propisima usvojenim na temelju tog zakona te Aneksa 1 ZNP-a 02 "Uvjeti za pripremu i provedbu Projekta"** kao i drugim **nacionalnim pravnim aktima koji reguliraju postupke nabave.**

(Članak 4.1. Priloga 4. Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava)

-> Prilog 5 (7) Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava

Neprihvatljivi izdaci

Opći uvjeti prihvatljivosti izdataka su:

- 1. povezanost s projektom i nastanak u okviru projekta** kojega je odabralo nadležno tijelo u skladu s kriterijima utvrđenima od strane odbora za praćenje, a za koje je preuzeta obveza u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava;
- 2. dokazivost putem računa ili računovodstvenih dokumenata** jednake dokazne vrijednosti, pri čemu su predujmovi isplaćeni dobavljačima roba, izvođačima radova te pružateljima usluga u skladu s odredbama ugovora sklopljenih s tim subjektima prihvatljivi za sufinanciranje;
- 3. usklađenost s primjenjivim pravilima javne nabave**
(...)

(Članak 5. Pravilnika o prihvatljivosti izdataka, Narodne novine broj: 5/2014)

Postupak utvrđivanja nepravilnosti

- **Svatko je ovlašten** izvršiti prijavu sumnje na nepravilnost i to na bilo koji način (telefonom, usmeno, pisanim putem, elektroničkom poštom)
- **Zaposlenici SAFU su obvezni po službenoj dužnosti izvršiti** prijavu sumnje na nepravilnosti koje su uočili u okviru obavljanja svojih radnih zadataka.
- **Postupak utvrđivanja nepravilnosti može uključivati:**
 - Provjeru relevantne projektne dokumentacije
 - Provjere na licu mjesta
 - Analiza preporuka revizije
 - Tumačenje DKOM
 - Konzultiranje vanjskih stručnjaka
- **ODLUKA O NEPRAVILNOSTI:**
 - 1. Odluka o utvrđenoj nepravilnosti *uz odluku o primjenjenoj financijskoj korekciji***
 - 2. Odluka o nepostojanju nepravilnosti**

Smjernice o primjeni financijskih korekcija

- Točka 1.1. Svrha i područje primjene Smjernica:
 1. nepravilnosti povezane s povredama pravila o javnoj nabavi;
 2. primjena i na ugovore koji nisu (ili nisu u potpunosti) obuhvaćeni Direktivama o javnoj nabavi
- **Interpretativna komunikacija Komisije br. 2006/C 179/02** o pravu Zajednice koje se primjenjuje na sklapanja ugovora koja nisu (ili nisu u potpunosti) obuhvaćeni odredbama direktiva o javnoj nabavi: ***Sud Europske unije potvrdio je da se: "pravila i načela Ugovora o EZ primjenjuju se i na ugovore koji izlaze iz područja direktiva"***
- Sud je razvio niz osnovnih standarda (načela) koje su korisnici bespovratnih sredstava dužni poštivati u okviru svakog postupka nabave (načelo transparentnosti, načelo jednakog postupanja i nediskriminacije itd.)

Smjernice o primjeni financijskih korekcija

- *Nepravilnosti utvrđuju i države članice. U tom slučaju od njih se zahtijeva da izvrše potrebne ispravke. Nadležnim tijelima u državama članicama preporučuje se **primjena jednakih kriterija i stopa prilikom ispravka nepravilnosti, osim ako primjenjuju strože standarde.***
- Vrste nepravilnosti navedene u Odjeljku 2. Smjernica su najčešće vrste nepravilnosti, a ostale nepravilnosti koje nisu navedene potrebno je rješavati analogno, u skladu s načelom proporcionalnosti.

Kriteriji za određivanje visine financijske korekcije

Stope financijskih korekcija se primjenjuju u **slučajevima kad nije moguće količinski točno odrediti financijske posljedice nepravilnosti** (kršenje načela!).

Smjernice određuju raspon ispravaka za pojedinu vrstu nepravilnosti, a visinu financijske korekcije je u svakom pojedinom slučaju potrebno odrediti sukladno **ozbiljnosti nepravilnosti** i **načelu proporcionalnosti**.

- Indikatori za procjenu ozbiljnosti:

1. razina tržišnog natjecanja (npr. broj pozvanih ponuditelja)
2. transparentnost (npr. vrsta postupka nabave, razina objave)
3. jednako postupanje (npr. broj pristiglih ponuda, razlozi odbijanja)
4. Odvraćajući učinak (diskriminirajuće tehničke specifikacije, diskriminirajući uvjeti sposobnosti)
5. nesukladnost dovodi do sklapanja ugovora s ponuditeljem s kojim isti nije trebalo sklopiti

Pravila za određivanje visine financijske korekcije

Ako je nepravilnost samo formalne prirode bez stvarnog ili potencijalnog financijskog učinka, **neće se izvršiti ispravak.**

Ako se u jednom natječaju otkrije više od jedne nepravilnosti:

- stope ispravaka se ne primjenjuju kumulativno, već se samo najozbiljnija nepravilnost uzima kao pokazatelj za donošenje odluke o stopi ispravka.

Odluka o utvrđenoj nepravilnosti

- PT2 obavještava **Korisnika o bitnim elementima Odluke o nepravilnosti:**
 - Korisnika se upućuje na mogućnost dostave eventualnih dodatnih dokaza, a kojima osporava zaključke donesene u okviru postupka utvrđivanja nepravilnosti
 - mogućnost izmjene donesene odluke od strane PT2 u ukoliko se dostave valjani dokazi
- **Korisnici su jedini odgovorni za iskorištavanje sredstava i prihvatljivost troškova**, a u pravilu je glavni razlog za neprihvatljivost troškova i potrebu primjene finansijskih ispravaka neznanje (nabava usluga, robe i radova iz proračuna projekta na način koji je suprotan propisanim javno-nabavnim pravilima).

Primjeri nepravilnosti

2. GLAVNE VRSTE NEPRAVILNOSTI I ODGOVARAJUĆE STOPE FINANCIJSKIH ISPRAVAKA

2.1. Poziv na nadmetanje i dokumentacija za nadmetanje

Br.	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo / referentni dokumenti	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
1.	Izostanak objave poziva na nadmetanje	Članci 35. i 58. Direktive 2004/18/EZ Članak 42. Direktive 2004/17/EZ Odjeljak 2.1. interpretativne komunikacije Komisije br. 2006/C 179/02	Poziv za nadmetanje nije objavljen u skladu s relevantnim pravilima (npr. objava u Službenom listu Europske unije (SLEU) kada se to zahtijeva direktivama ^{ix}).	100 % 25 % ako se objava poziva na nadmetanje zahtijeva direktivama, a poziv ili pozivi na nadmetanje nisu objavljeni u SLEU-u, nego su objavljeni tako da poduzeće koje se nalazi u drugoj državi članici ima pristup odgovarajućim informacijama u pogledu javne nabave prije sklapanja ugovora tako da je moglo biti u mogućnosti dostaviti ponudu ili iskazati interes za sudjelovanje u dobivanju tog ugovora. U praksi to znači da je poziv na nadmetanje objavljen na nacionalnoj razini (u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili pravilima u tom pogledu) ili da se poštovalo osnovne standarde za objavu poziva na nadmetanje. Za više pojedinosti o tim standardima, vidi odjeljak 2.1. interpretativne komunikacije Komisije br. 2006/C

Izostanak objave poziva na nadmetanje

Primjer:

Korisnik koji nije obveznik ZJN-a nabavljao je robu čija je vrijednost 600.000,00 HRK, a Poziv za dostavu ponuda uputio je na 3 ponuditelja.

Članak 5. Priloga 5.(7.) Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava: *"Ako je ukupna procijenjena vrijednost predmeta nabave 500.000,00 HRK ili više, mora se primijeniti postupak s objavljivanjem Obavijesti o nabavi. Obavijest o nabavi mora se objaviti u Narodnim novinama Republike Hrvatske."*

Primjeri nepravilnosti

Br.	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo / referentni dokumenti	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
				179/02.
2.	Umjetna podjela ugovora o radovima/uslugama/nabavi robe.	Članak 9. stavak 3. Direktive 2004/18/EZ Članak 17. stavak 2. Direktive 2004/17/EZ	Projekt u vezi s radovima ili predložena nabava određene količine robe i/ili usluga dodatno je podijeljena tako da je izašla iz područja primjene direktiva, tj. spriječena je njezina objava u SLEU-u za cijelu skupinu predmetnih radova, usluga ili robe.	100 % 25 % ako se objava poziva na nadmetanje zahtijeva direktivama, a poziv na nadmetanje nije objavljen u SLEU-u, nego je objavljen tako da poduzeće koje se nalazi u drugoj državi članici ima pristup odgovarajućim informacijama u pogledu javne nabave prije sklapanja ugovora tako da je moglo biti u mogućnosti dostaviti ponudu ili iskazati interes za sudjelovanje u dobivanju tog ugovora. U praksi to znači da je poziv na nadmetanje objavljen na nacionalnoj razini (u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili pravilima u tom pogledu) ili da se poštovalo osnovne standarde za objavu poziva na nadmetanje. Za više pojedinosti o tim standardima vidi odjeljak 2.1. interpretativne komunikacije Komisije br. 2006/C 179/02.

Umjetna podjela ugovora o nabavi

U okviru provedbe projekta, Korisnik, koji nije obveznik ZJN-a, proveo je nabavu 4 stroja. Ukupna vrijednost sva četiri stroja iznosila je više od 500.000,00 HRK.

Nabava tri stroja (čija pojedinačna vrijednost je bila manja od 150.000,00 HRK) provedena je primjenom postupka izravne dodjele i to na način da je Korisnik u okviru jednog e-maila uputio ponuditelju XX d.o.o. tri Poziva za dostavom ponuda.

Nabava četvrtog stroja (čija pojedinačna vrijednost je bila 160.000,00 HRK) izvršena je primjenom pregovaračkog postupka nabave, a Poziv za dostavom ponuda upućen je na 3 potencijalna ponuditelja, uključujući XX d.o.o.

Ugovori o nabavi za sva 4 stroja sklopljeni su s jednim ponuditeljem XX d.o.o. s vremenskim razmakom od 2 radna dana.

Ponuditelj je izdao jedan račun koji se odnosio na sva četiri stroja koji su bili predmet nabave, a strojevi su isporučeni u malom vremenskom razmaku.

Korisnik je u okviru provjere prihvatljivosti nabave dostavio istraživanje tržišta iz kojeg je vidljivo da su i preostala dva ponuditelja pozvana u pregovarački postupak bila u mogućnosti dostaviti ponude za isporuku sva četiri nabavljana stroja.

Umjetna podjela ugovora o nabavi

Pitanja:

1. Je li Korisnik ispravno odredio procijenjenu vrijednost predmeta nabave?
2. Je li Korisnik ispravno odredio vrstu postupka koju je potrebno primijeniti?

Umjetna podjela ugovora o nabavi

Članak 2. Priloga 5.(7) Uvjeti i zahtjevi nabave u skladu s odredbama ovog Aneksa temelje se na sljedećim općim načelima:

Načelo transparentnosti – osiguravanje nenarušavanja vidljivosti i otvorenosti, na način da su sve informacije o postupku nabave jasno definirane i stavljene na raspolaganje svim zainteresiranim stranama

Članak 7. Priloga 5.(7) - *Pragovi navedeni u točkama 3 do 5. ovog Aneksa odnose se na ukupne procijenjene vrijednosti nabave, bez poreza koji NPO može povratiti*

Umjetna podjela ugovora o nabavi

Članak 18. stavak 11. Zakona o javnoj nabavi:

”Odabir načina izračuna procijenjene vrijednosti nabave ne smije se koristiti s namjerom izbjegavanja primjene ovoga Zakona ili pravila koja vrijede prema procijenjenoj vrijednosti nabave.”

Primjeri nepravilnosti

8.	Nenavođenje: – uvjeta sposobnosti u pozivu na nadmetanje, i/ili – kriterija za odabir ponude (i njihova ponderiranja) u pozivu na nadmetanje ili u dokumentaciji za nadmetanje.	Članci 36., 44., 45. do 50. i 53. Direktive 2004/18/EZ i prilozi VII. A (pozivi za javno nadmetanje: točke 17. i 23.) i VII. B (obavijesti o namjeri davanja koncesije za javne radove: točka 5.) toj Direktivi. Članci 42., 54. i 55. i Prilog XIII. Direktivi 2004/17/EZ	Pozivom za nadmetanje nisu određeni uvjeti sposobnosti. i/ili Kada ni u pozivu na nadmetanje niti u dokumentaciji za nadmetanje nisu dovoljno detaljno opisani kriteriji za odabir ponude te njihovo ponderiranje.	25 % Ispravak se može smanjiti na 10 % ili 5 % ako su uvjeti sposobnosti / kriteriji za odabir ponude navedeni u pozivu na nadmetanje (ili u dokumentaciji za nadmetanje, u pogledu kriterija za odabir ponude), ali nedovoljno detaljno.
----	---	--	---	---

Nenavođenje uvjeta sposobnosti u pozivu za nadmetanje i/ili kriterija za odabir ponude

Korisnik je provodio nabavu opreme procijenjene vrijednost 160.000,00 HRK, slijedom čega je bio dužan uputiti pisani Poziv za dostavu ponuda na tri ponuditelja. Korisnik je umjesto upućivanja pisanog Poziva, s ponuditeljima održao sastanak na kojem je dogovorio uvjete i navodni rok za dostavu ponuda.

Sukladno članku 8.3.2. Priloga V.(5) Poziv za dostavu ponuda mora sadržavati kriterije sposobnosti ponuditelja, kriterije odabira (najniža cijena/ekonomski najpovoljnija ponuda) i prihvatljivosti ponude (tehničke specifikacije), te rok za dostavu ponuda.

→ Zbog nedostatka opisane dokumentacije i propisanih uvjeta nadmetanja, ne postoji mogućnost usporedbe i analize dostavljenih ponuda s zahtjevima propisanih u Pozivu na dostavu ponuda, a niti donošenja transparentne odluke o najpovoljnijoj ponudi.

Nedostatak transparentnosti i/ili jednakog postupanja tijekom ocijene ponuda

16.	Nedostatak transparentnosti i/ili jednakog postupanja tijekom ocjene	Članci 2. i 43. Direktive 2004/18/EZ Članak 10. Direktive 2004/17/EZ	Revizijski trag koji se osobito odnosi na ocjene dane svakoj ponudi nije jasan/opravan/transparantan ili ne postoji. i/ili Evaluacijsko izvješće ne postoji ili ne sadržava sve elemente koje se traži relevantnim odredbama,	25 % Ispravak se može smanjiti na 10 % ili 5 % ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.
-----	--	---	---	---

NEDOSTATAK TRANSPARENTNOSTI

→ Propuštanjem upućivanja Poziva za dostavom ponuda potencijalnim ponuditeljima, a koji bi sadržavao i rok za dostavu ponuda, ne postoji mogućnost utvrđivanja jesu li pristigle ponude zaista bile dostavljene u zadanom roku.

NEDOSTATAK JEDNAKOG POSTUPANJA

Korisnik je u Dokumentaciji za nadmetanje naveo da će se najboljom smatrati ponuda koja ispunjava sve uvjete, a koja je ekonomski najpovoljnija. Korisnik je **propustio u Dokumentaciji naznačiti način dodjeljivanja bodova i okolnosti koje će se ocjenjivati vezano uz pristigle ponude.**

Primjeri:

- u Dokumentaciji za nadmetanje nije naznačen broj bodova koji će se dodijeliti ponuditelju, a u postupku evaluacije za istovjetnu karakteristiku jednom ponuditelju dodijeli 10 bodova, a drugom 9;
- Korisnik je odredio okolnosti koje će se ocjenjivati tek nakon otvaranja ponuda.

Primjeri nepravilnosti

9.	Nezakoniti i/ili diskriminacijski uvjeti sposobnosti i/ili kriteriji za odabir ponude utvrđeni u pozivu na nadmetanje ili dokumentaciji za nadmetanje.	Članci 45. do 50. i 53. Direktive 2004/18/EZ Članci 54. i 55. Direktive 2004/17/EZ	Slučajevi u kojima su subjekti spriječeni dati ponudu zbog nezakonitih uvjeta sposobnosti i/ili kriterija za odabir ponude utvrđenih u pozivu na nadmetanje ili dokumentaciji za nadmetanje. Na primjer: – obveza prethodnog postojanja poslovnog nastana ili predstavnika u zemlji ili regiji,	25 % Ispravak se može smanjiti na 10 % ili 5 % ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.
10.	Uvjeti sposobnosti nisu povezani s predmetom ugovora i nisu razmjerni predmetu ugovora.	Članak 44. stavak 2. Direktive 2004/18/EZ Članak 54. stavak 2. Direktive 2004/17/EZ	Može se dokazati da minimalne razine sposobnosti za određeni ugovor nisu povezane s predmetom ugovora niti su razmjerne predmetu ugovora, pri čemu se ne osigurava jednak pristup ponuditeljima ili to ima učinak stvaranja neopravdanih prepreka otvaranju javne nabave za tržišno natjecanje.	25 % Ispravak se može smanjiti na 10 % ili 5 % ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.

Diskriminirajuće tehničke specifikacije

11.	Diskriminirajuće specifikacije	tehničke	Članak 23. stavak 2. Direktive 2004/18/EZ Članak 34. stavak 2. Direktive 2004/17/EZ	Određivanje tehničkih standarda koji su prespecifični i tako da se njima ne osigurava jednak pristup za ponuditelje ili imaju učinak stvaranja neopravdanih prepreka otvaranju javne nabave za tržišno natjecanje	25 % Ispravak se može smanjiti na 10 % ili 5 % ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.
-----	--------------------------------	----------	--	---	---

Diskriminirajuće tehničke specifikacije

Sadržaj Tehničke specifikacije objavljen uz Dokumentaciju za nadmetanje:

53. računo	Minimalne karakteristike
	procesor do 2.40 GHz, 6 GB RAM DDR3, 500 GB HDD, grafička kartica „ <u>XY</u> ” 400 (512 MB DVI+DP), operativni sustav „ <u>XYZ</u> <u>64-bit</u> “

Diskriminirajuće tehničke specifikacije

Članak 81. Zakona o javnoj nabavi

(2) Tehničke specifikacije moraju omogućiti **jednak pristup ponuditeljima i ne smiju imati učinak stvaranja neopravdanih prepreka nadmetanju**. Tehničke specifikacije moraju omogućiti podnošenje ponuda koje odražavaju različitost tehničkih rješenja.

(10) Ako to nije opravdano predmetom nabave, tehnička specifikacija ne smije upućivati na posebnu marku ili izvor, ili poseban proces, ili zaštitni znak, patente, tipove ili posebno podrijetlo ili proizvodnju, ako bi to imalo učinak pogodovanja ili isključenja određenih gospodarskih subjekata ili određenih proizvoda. Takva uputa iznimno je dopuštena ako se predmet nabave ne može dovoljno precizno i razumljivo opisati na temelju stavaka 3. i 4. ovoga članka. Takve upute moraju se **označiti s dodatkom »ili jednakovrijedan«.**

Diskriminirajuće tehničke specifikacije

Članak 8.1. Priloga 5.(7.) Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava

8.1. Predmet nabave mora biti **opisan na jasan, potpun i nediskriminirajući način, omogućavajući natjecanje među konkurentima i usporedivost ponuda u odnosu na zahtjeve koje je postavio NPO.**

8.2. Uporaba robnih marki općenito se **ne smije koristiti** u opisu predmeta nabave, **osim u slučajevima kad je to jedini način da se točno opiše predmet nabave.** U tim slučajevima osim navoda robne marke obavezno navesti frazu ***“ili jednako tome”***.

- Priznavanje bilo kojeg drugog izraza koji upućuje na mogućnost dostave jednakovrijednih ponuda

Diskriminirajuće tehničke specifikacije

Članak 80. Zakona o javnoj nabavi

(3) Opis predmeta nabave sadrži tehničke specifikacije te se, ako je potrebno, nadopunjava nacrtima, projektnom dokumentacijom, crtežima, modelima, uzorcima i slično.

(4) U opisu predmeta nabave navode se **sve okolnosti koje su značajne za izvršenje ugovora**, a time i za izradu ponude kao što su mjesto izvršenja, rokovi izvršenja ili posebni zahtjevi u pogledu načina izvršavanja predmeta nabave, itd. Isto vrijedi i za posebno otežavajuće ili olakšavajuće okolnosti.

(PAZITI PRILIKOM SASTAVLJANJA TEHNIČKIH SPECIFIKACIJA!)

Članak 90. Zakona o javnoj nabavi

(1) Nakon otvaranja ponuda javni naručitelj pregledava i ocjenjuje ponude **na temelju uvjeta i zahtjeva iz dokumentacije za nadmetanje.**

Članak 93.

(1) Javni naručitelj obavezan je na osnovi rezultata pregleda i ocjene ponuda **ODBITI:**

4. ponudu koja je suprotna odredbama dokumentacije za nadmetanje,

8. ponudu koja ne ispunjava uvjete vezane za svojstva predmeta nabave, te time ne ispunjava zahtjeve iz dokumentacije za nadmetanje,

Diskriminirajuće tehničke specifikacije

Članak 8. Priloga 5.(7) Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava

NPO razvija detaljan opis predmeta nabave, koji sadrži sve potrebne specifikacije predmeta.

Članak 10.

Nakon isteka roka za dostavu ponuda, Odbor za nabavu provjerava sadržaj podnesenih ponuda, uspoređuje ih s tehničkim specifikacijama i/ili opisom posla, i/ili svim relevantnim tehničkim pojedinostima predmeta nabave.

Članak 10.1.

Ponuda koja ispunjava sve uvjete, a ima najnižu cijenu (...) ili je ekonomski najpovoljnija, smatrat će se najboljom ponudom.

OLAKOTNE OKOLNOSTI – npr. nužno potrebna oprema te robne marke npr. zbog kompatibilnosti s ostalim uređajima

Diskriminirajuće tehničke specifikacije

**TEHNIČKE SPECIFIKACIJE MOGU BITI OCIJENJENE
DISKRIMINIRAJUĆIMA I U SLUČAJU AKO ISTE
SADRŽE NAVOD O MOGUĆNOSTI DOSTAVE
JEDNAKOVRIJEDNIH PONUDA!**

**Primjer: Tehnička specifikacija sastavljena po mjeri na
način da je propisane uvjete u mogućnosti zadovoljiti
samo jedan ponuditelj na tržištu.**

→ vanjske prijave sumnji na nepravilnost, obično od konkurentskih poduzeća

Primjeri nepravilnosti

15.	Ocjena ponuditelja/natjecatelja upotrebom nezakonitih uvjeta sposobnosti ili kriterija za odabir ponude	Članak 53. Direktive 2004/18/EZ Članak 55. Direktive 2004/17/EZ	Tijekom ocjene ponuditelja/natjecatelja uvjeti sposobnosti upotrijebljeni su kao kriteriji za odabir ponude ili se kriterije za odabir ponude (ili odgovarajući potkriteriji ili ponderiranja) navedeni u pozivu na nadmetanje ili dokumentaciji za nadmetanje nije poštovalo, što je dovelo do primjene nezakonitih uvjeta sposobnosti ili kriterija za odabir ponude. Primjer: Potkriteriji korišteni za sklapanje ugovora nisu povezani s kriterijima za odabir ponude u pozivu na nadmetanje / dokumentaciji za nadmetanje.	25 % Ispravak se može smanjiti na 10 % ili 5 % ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.
-----	---	--	--	---

Primjeri:

- U okviru Tehničkih specifikacija objavljenih uz Dokumentaciju za nadmetanje zatražena je oprema maksimalne težine 500 kg, a ponuditelj je dostavio opremu težine 550 kg.
- Korisnik u Dokumentaciji za nadmetanje propisao da će se najboljom smatrati ponuda s najnižom cijenom, međutim, u postupku evaluacije je promijenio navedeni kriterij i prihvatio ekonomski najpovoljniju ponudu.

Primjeri nepravilnosti

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova / referenti dokumenti	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
13.	Izmjena uvjeta sposobnosti nakon otvaranja ponuda što je dovelo do pogrešnog prihvatanja ponuditelja.	Članak 2. i članak 44. stavak 1. Direktive 2004/18/EZ Članak 10. i članak 54. stavak 2. Direktive 2004/17/EZ	Uvjeti sposobnosti izmijenjeni su tijekom faze odabira što je dovelo do prihvatanja ponuditelja koje nije trebalo prihvatiti da se poštovalo objavljene uvjete sposobnosti.	25 % Ispravak se može smanjiti na 10 % ili 5 % ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.
14.	Izmjena uvjeta sposobnosti nakon otvaranja ponuda što je dovelo do pogrešnog odbijanja ponuditelja	Članak 2. i članak 44. stavak 1. Direktive	Uvjeti sposobnosti izmijenjeni su tijekom faze odabira što je dovelo do odbijanja ponuditelja koje je trebalo prihvatiti da se poštovalo objavljene uvjete sposobnosti.	25 % Ispravak se može smanjiti na 10 % ili 5 % ovisno o ozbiljnosti

Primjer: Ponuditelj je dužan dokazati da je u godinama 2011., 2012. i 2013. ostvario godišnji promet koji je veći od dvostrukog iznosa financijske ponude, a Korisnik je prihvatio ponudu ponuditelja koji nije ostvario promet u propisanom iznosu u 2011.,2012. i 2013., već u 2012.,2013. i 2014.

Primjeri nepravilnosti

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova / referenti dokumenti	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
17.	Izmjena ponude tijekom ocjene	Članak 2. Direktive 2004/18/EZ Članak 10. Direktive 2004/17/EZ	Javni naručitelj omogućava ponuditelju/natjecatelju izmjenu ponude tijekom ocjene ponuda	25 % Ispravak se može smanjiti na 10 % ili 5 % ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.

Primjer:

Ponuditelj dostavio ponudu koja nije sukladna traženim tehničkim karakteristikama, a Korisnik zatražio od ponuditelja da izmijeni tehnički dio ponude.

Izmjene ugovora o nabavi

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova / referenti dokumenti	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
22.	Znatna izmjena elemenata ugovora određenih u pozivu na nadmetanje ili dokumentaciji za nadmetanje ^{xiii} .	Članak 2. Direktive 2004/18/EZ Članak 10. Direktive 2004/17/EZ Sudska praksa: predmet C-496/99 P, CAS Succhi di Frutta SpA, [2004.] ECR I-3801 stavci 116. i 118. predmet C-340/02, <i>Komisija protiv Francuske</i> [2004.] ECR I-9845 predmet C-91/08, <i>Wall AG</i>, [2010.] ECR I-	Bitni elementi sklapanja ugovora uključuju, ali nisu ograničeni na cijenu^{xiv}, prirodu radova, rok dovršetka, uvjete plaćanja i korištene materijale. Uvijek treba za svaki pojedini slučaj napraviti analizu kako bi se utvrdio bitan element.	25 % iznosa ugovora plus vrijednost dodatnog iznosa ugovora proizašlog iz znatne izmjene elemenata ugovora.

Izmjene ugovora o nabavi

Primjeri:

Korisnik je u okviru Dokumentacije za nadmetanje nabavljao dva računalna sustava. Naknadno, nakon provedenog postupka nabave, evaluacije ponuda i sklapanja ugovora, izvršena je izmjena ugovora na način da će se izvršiti isporuka jednog računalnog sustava čija cijena odgovara cijeni inicijalne ponude.

Izmjene ugovora tijekom njegova provođenja predstavljaju novu dodjelu ugovoru, **ako su u bitnom drugačije** (nova vrsta opreme, nova vrsta usluga koja nije obuhvaćena izvornim troškovnikom) **od izvornih** (ZNATNE IZMJENE!):

Izmjena ugovora se smatra **znatnom**:

1. Ako uvodi uvjete kojima bi se, da su bili dio izvornog postupka nadmetanja, omogućilo prihvaćanje drugih ponuditelja osim onih koji su prihvaćeni;
2. Ako javni naručitelj proširuje područje primjene ugovora tako da se njime obuhvaćaju novi radovi, usluge, roba koja nije obuhvaćena izvornim ugovorom;
3. Ako se izmjenom mijenja ekonomska ravnoteža u korist izvoditelja na način koji nije predviđen početnim ugovorom.

Rokovi

Iznimno je važno **pridržavati se rokova propisanih za vrstu postupka koji se koristi.**

Prilog 5.(7.), članak 9.

9. Pri određivanju rokova za podnošenje ponuda, NPO će uzeti u obzir složenost predmeta nabave te vrijeme potrebno za pripremu natječaja.

9.1. Rok za podnošenje ponuda u slučajevima navedenim u točki 4. ovoga aneksa ne smije biti kraći od 10 dana, počevši od dana kada je dokaz o primitku poziva od NPO-a primljen od potencijalnog pružatelja/dobavljača.

9.2. Rok za podnošenje ponuda u slučajevima navedenim u točki 5. ovoga Aneksa ne smije biti kraći od 30 dana, počevši od dana objave OoN.

Rokovi - primjer

Članak 62. Zakona o javnoj nabavi

(1) U otvorenom postupku javne nabave velike vrijednosti rok za dostavu ponuda iznosi **najmanje 40 dana od dana slanja poziva na nadmetanje.**

(2) U otvorenom postupku javne nabave male vrijednosti rok za dostavu ponuda iznosi **najmanje 20 dana od dana slanja poziva na nadmetanje.**

Rokovi

Br.	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo / referentni dokumenti	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
3.	Nesukladnost – s rokovima za zaprimanje ponuda, ili – s rokovima za zaprimanje zahtjeva za sudjelovanje ^x .	Članak 38. Direktive 2004/18/EZ Članak 45. Direktive 2004/17/EZ	Rokovi za zaprimanje ponuda (ili zaprimanje zahtjeva za sudjelovanje) bili su kraći od rokova u direktivama.	25 % ako je smanjenje rokova $\geq$ 50 % 10 % ako je smanjenje rokova $\geq$ 30 % 5 % ako je drukčije smanjenje rokova (ta se stopa ispravka može smanjiti na od 2 % do 5 % kada se smatra da priroda i ozbiljnost nedostatka ne opravdavaju stopu ispravka od 5 %).
4.	Nedostatno vrijeme potencijalnim ponuditeljima/natjecateljima za dobivanje dokumentacije za nadmetanje.	Članak 39. stavak 1. Direktive 2004/18/EZ Članak 46. stavak 1. Direktive 2004/17/EZ	Rok za potencijalne ponuditelje/natjecatelje za dobivanje dokumentacije za nadmetanje prekatak je. Time se stvara neopravdana prepreka za otvaranje javne nabave za tržišno natjecanje. Ispravke se primjenjuje ovisno o pojedinom slučaju. Kod određivanje razine ispravka u obzir će se uzeti mogući olakšavajući čimbenici povezani sa specifičnošću i složenošću ugovora, a osobito moguće administrativno opterećenje ili poteškoće u dostavljanju dokumentacije za nadmetanje.	25 % ako je rok koji potencijalni ponuditelji/natjecatelji imaju za dobivanje dokumentacije za nadmetanje manji od 50 % rokova za zaprimanje ponuda (u skladu s relevantnim odredbama). 10% ako je rok koji potencijalni ponuditelji/natjecatelji imaju za dobivanje dokumentacije za nadmetanje manji od 60% rokova za zaprimanje ponuda (u skladu s relevantnim odredbama). 5 % ako je rok koji potencijalni ponuditelji/natjecatelji imaju za dobivanje dokumentacije za nadmetanje manji od 80 % rokova za zaprimanje ponuda (u skladu s relevantnim odredbama).
			dokumentacije za nadmetanje.	ponuditelji/natjecatelji imaju za dobivanje dokumentacije za nadmetanje manji od 80 % rokova za zaprimanje ponuda (u skladu s relevantnim odredbama).

Rokovi

5.	Izostanak objave – produljenih rokova za zaprimanje ponuda, ili – produljenih rokova za zaprimanje zahtjeva za sudjelovanje ^{xi} .	Članak 2. i članak 38. stavak 7. Direktive 2004/18/EZ Članak 10. i članak 45. stavak 9. Direktive 2004/17/EZ	Rokovi za zaprimanje ponuda (ili zaprimanje zahtjeva za sudjelovanje) produljeni su bez objave u skladu s relevantnim pravilima (tj. objave u SLEU-u ako je javna nabava obuhvaćena direktivama).	10 % Ispravak se može smanjiti na 5 % ovisno o ozbiljnosti nepravilnosti.
----	---	---	--	---

Članak 31. Zakona o javnoj nabavi

(5) Ako javni naručitelj za vrijeme roka za dostavu ponuda **mijenja dokumentaciju**, obvezan je osigurati dostupnost izmjena svim zainteresiranim gospodarskim subjektima na isti način i na istim internetskim stranicama kao i osnovnu dokumentaciju te osigurati da gospodarski subjekti od izmjene imaju najmanje 15 dana za dostavu ponude u postupku javne nabave velike vrijednosti, odnosno deset dana u postupku javne nabave male vrijednosti. Ako je potrebno, javni naručitelj obvezan je izmijeniti ili ispraviti poziv na nadmetanje.